

SCENARIUSZ DOTYCZĄCY BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCIOWEGO

**Tytuł/temat
lekcji** **pełny talerz dla 10 miliardów – jak wyżywić świat?**

**Czas trwania
lekcji:** 45 minut

**Krótki opis
scenariusza:** Proponowany scenariusz lekcji ma na celu przedstawienie uczniom i uczniom przyczyn głodu na świecie oraz rozwiązań. Scenariusz zakłada również analizę tych rozwiązań poprzez poszukiwanie ich plusów i minusów. W podsumowaniu zachęca również do wyszukania rozwiązań problemu głodu w najbliższym otoczeniu.

**Poziom
edukacyjny:** III i IV poziom edukacyjny

**Obszar
tematyczny:**

a. <u>Zrównoważony rozwój</u>	g. Zmiany klimatyczne
b. Prawa człowieka	h. Konflikty
c. <u>Odpowiedzialna konsumpcja</u>	i. Edukacja międzykulturowa
d. <u>Współzależności gospodarcze</u>	j. Migracje/ uchodźcy
e. Milenijne Cele Rozwoju	k. Gender
f. Zasoby naturalne	l. <u>Cele Zrównoważonego Rozwoju</u>
-

Przedmiot:

Nauczanie zintegrowane	
a. WOS	l. Fizyka
b. Historia	m. Historia i społeczeństwo
c. Geografia	n. Język polski
d. Przyroda	o. Zajęcia techniczne
e. Biologia	p. Plastyka
f. Matematyka	q. Edukacja społeczna
h. Zajęcia z wychowawcą	r. Informatyka
i. Podstawy przedsiębiorczości	s. Język angielski
j. Etyka	t. Edukacja przyrodnicza
k. Chemia	u. Wychowanie do życia w rodzinie
-

- Cele lekcji** Po lekcji uczeń/uczennica:
- zrozumie przyczyny głodu na świecie
 - pozna różne rozwiązania problemu głodu na świecie
 - dowie się, w jaki sposób sam/a może przyczynić się do świata bez głodu
-

Związek z podstawą programową: Geografia IV etap edukacyjny (zakres podstawowy)
Cele kształcenia:

- Wykorzystanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów przyrodniczych, gospodarczych, społecznych, kulturowych i politycznych.
- Formułowanie i weryfikowanie hipotez dotyczących problemów współczesnego świata.
- Rozumienie relacji człowiek - przyroda - społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.

Treści nauczania:

2. Zróżnicowanie gospodarcze świata. Uczeń:

2. 4. wyjaśnia, z czego wynikają różnice w wielkości i strukturze spożycia żywności na świecie (uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe, społeczne i polityczne, mechanizmy wpływające na nierównomierny rozdział żywności w skali globalnej);

3. Relacja człowiek - środowisko przyrodnicze a zrównoważony rozwój. Uczeń:

3. 4. wykazuje na przykładach, że zbyt intensywne wykorzystanie rolnicze gleb oraz nieumiejętne zabiegi agrotechniczne powodują w wielu częściach świata degradację gleb, co w konsekwencji prowadzi do spadku produkcji żywności, a w niektórych regionach świata do głodu i ubóstwa;

Metody i formy pracy: praca z filmem, cicha dyskusja, praca w grupie, mini-wykład

Materiały dydaktyczne: wybrane fragmenty filmu „Pełny talerz dla 10 miliardów”.

Przebieg lekcji:

1. Podziel klasę na kilka mniejszych grup (5-6). Rozdaj każdej grupie duże kartki papieru (typu flipchart, szary papier), na środku których mają napisać słowo GŁÓD. Poproś uczniów i uczennice o zastanowienie się, skąd się bierze głód i zachęć do „cichej dyskusji”. Cicha dyskusja polega na stworzeniu plakatu, który jest graficznym skrótem myśli uczestników i uczestniczek dyskusji. O.U zapisują swoje myśli na kartce w postaci równoważników zdań, odnosząc się do zapisanych przez pozostałe osoby argumentów – **5 min.**

2. Kiedy grupy mają już gotowe plakaty, poproś każdą z grup o zaprezentowanie ich. Następnie zakresł kółkiem wszystkie przyczyny, które występują na więcej niż jednym plakacie i omów poszczególne przyczyny – **8 min.**

WAŻNE: W powszechnej opinii utarło się, że przeludnienie jest przyczyną głodu. Warto jednak wiedzieć, że obecnie produkujemy dość żywności, by wykarmić 12 miliardów ludzi, choć jest nas tylko 7 miliardów. To nie przeludnienie, a zła dystrybucja żywności odpowiada za głód.

3. Zastanówcie się wspólnie, całą klasą, jakie mogą być rozwiązania tego problemu, metoda burza mózgów. Zapisz na tablicy wszystkie pojawiające się pomysły – **5 min**

4. Następnie wprowadź uczniów i uczennice do tematyki filmu „Pełny talerz dla 10 miliardów”. Opowiedz, że reżyser tego filmu chciał odpowiedzieć na pytanie, jak poradzić sobie z kwestią głodu do 2050 r., kiedy na świecie będzie nas 10 miliardów. W tym celu udał się w podróż po całym świecie, gdzie odwiedzał rolników i rolniczki, inwestorów, firmy, jednostki badawcze i instytucje, które twierdzą, że mają na to pytanie odpowiedź. Na początek obejrzyjcie przykłady z Japonii i Holandii.

Puść fragment filmu: 48:42- 52:22 Japonia – Fabryka sałaty

5. Zapytaj po filmie, jakie rozwiązanie proponuje przykład z Japonii. Dla kogo takie rozwiązanie może być skuteczne? Którą przyczynę głodu adresuje? Dla kogo takie rozwiązanie nie będzie skuteczne? – **7 min.**

6. Następnie pokaż fragment filmu z Holandii: 56:17 – 1:01:49 – sztuczne mięso. Powtórz pytania z punktu wyżej: którą przyczynę adresuje takie rozwiązanie, dla kogo będzie skuteczne, a dla kogo nie? – **7 min.**

7. Na sam koniec pokaż fragment z Malawii: 1:16:20 – 1:22:29. Zapytaj, jaką przyczynę adresuje takie rozwiązanie, dla kogo będzie skuteczne, a dla kogo nie? Możecie wspólnie zastanowić się, co reżyser miał na myśli mówiąc, że „musimy stać się niezależni dietetycznie”.

8. Zapytaj uczennice i uczniów, co było dla nich nowe/ ciekawe podczas tej lekcji. Zastanówcie się, w jaki sposób Wy możecie wpływać na kwestię głodu na świecie (np. nie marnować jedzenia, kupować żywność bezpośrednio od producentów żywności, uprawiać żywność samodzielnie). Możesz posiłkować się fragmentem filmu, który daje takie wskazówki: 1:22:30 – 1:23:18 (6 minut)

Komentarz metodyczny: Analizując przyczyny głodu na świecie warto zadbać, aby pojawiły się: ubóstwo i nierówności, wojna i konflikty zbrojne, katastrofy naturalne, zmiany klimatu, zawłaszczanie ziemi, polityki państwowej, polityki handlowe, spekulacje na rynkach żywności, monopolizacja nasion przez duże koncerny transnarodowe, produkcja biopaliw i pasz, marnowanie żywności.

**Materiały
pomocnicze:**

- Film „Pełny talerz dla 10 miliardów”. Zamówić go możesz pod adresem: magda.bodzan@igo.org.pl
- Krótkie filmy IGO dot. suwerenności żywnościowej:
- Skąd się bierze głód? https://www.youtube.com/watch?v=ZGwsDYiw-vs&index=3&list=PLU_f6JHM7Cl2uCOuibFUE5XVQCEqWvhC

- Zrównoważone czy intensywne rolnictwo:
https://www.youtube.com/watch?v=Bn2w2S47cw8&list=PLU_f6JHM7Cl2uCOuibFUE5XVQCEqWvhC
- Zmiany klimatu a zrównoważone rolnictwo:
<https://www.youtube.com/watch?v=WT4MkORymVg>
- Nagranie z webinarium nt. Suwerenności żywnościowej zrealizowanego w ramach projektu IGO:
<https://www.youtube.com/watch?v=kbbpmFMqf-w>

Projekt jest współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Scenariusz powstał dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej. Projekt "TABLE FOR 9.8 BILLION: Promoting Europe's role in growing food and climate justice worldwide" jest finansowany ze środków Unii Europejskiej. Ta publikacja wyraża wyłącznie poglądy autorki i autorów i Unia nie może być pociągana do odpowiedzialności za żadne użycie zawartych w niej informacji.

Scenariusz dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY 3.0). Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Instytutu Globalnej Odpowiedzialności. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2016. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej. Treść licencji jest dostępna na stronie /